

ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПРИ ВИВЧЕННІ ШКІЛЬНОГО КУРСУ «ГЕОГРАФІЯ МАТЕРІВ ТА ОКЕАНІВ»

Драгальчук Тетяна Валеріївна

здобувач вищої освіти
Житомирський державний університет імені Івана Франка, Україна

Костюк Віталій Степанович

кандидат біологічних наук, доцент,
Житомирський державний університет імені Івана Франка, Україна

У контексті сучасної освітньої парадигми використання інтерактивних технологій набуває великого значення для ефективного вивчення шкільних предметів, зокрема курсу «Географія материків та океанів». Проте, до цього часу недостатньо досліджено та не визначено оптимальний набір інтерактивних методів та технологій, які найбільш ефективно сприяють засвоєнню географічного матеріалу школярами. Окрім того, існують питання щодо підготовки вчителів до використання цих технологій та їх інтеграції в навчальний процес.

Основні стандарти географічної освіти визначені Законом України про освіту за навчальною програмою для ЗНЗ з географії для 6-9 класів, де зазначено, що інтерактивні методи навчання є необхідною складовою новітньої системи освіти, оскільки вони сприяють тому, щоб навчальний процес став більш привабливим та продуктивним [2].

Пандемія COVID-19 стала серйозним випробуванням для системи освіти, змушуючи педагогів шукати альтернативні методи навчання, оскільки традиційне викладання в класах стало неможливим. У цих умовах інтерактивні методи навчання виявилися ефективним рішенням, що потім пригодилося у майбутньому, коли навчальний рік у 2022 році завершувався у багатьох школах України дистанційно через активну фазу війни Росії проти України [1].

Даний підхід забезпечує активну взаємодію та діалог між учасниками навчального процесу, що сприяє створеній атмосфері співпраці та взаємодії. Основна мета виникає в тому, щоб не лише передавати знання, але й усвідомлювати значення співпраці та взаєморозуміння між людьми.

Використання інтерактивних методів навчання має такі переваги та завдання:

- розширення можливостей учнів у сприйнятті та програмуванні інформації з різних джерел.
- формування внутрішньої мотивації та розвиток творчих здібностей.
- посилення навичок демократичного спілкування та прийняття обґрунтованих рішень.

Інтерактивне навчання в сучасній школі стає передовим напрямком, де застосування різноманітних інноваційних технологій створює ключову роль, що

дає змогу додатково учням розвивати навички, які є необхідними для успіху не лише в навчанні, а й у подальшому житті.

Отже, використання інтерактивних технологій ставить перед собою такі основні цілі та завдання:

- розширення можливостей учнів у сприйнятті, розгляді та застосуванні інформації з різних джерел;
- можливість використання набутих навичок, умінь та методів у навчанні різних предметів та в позашкільному житті учнів;
- формування внутрішньої мотивації.

Основною метою курсу географії «Географія: Материка та океани» у 7 класі є формування уявлень про природу материків та океанів, їх різноманітність, а також про вплив населення на природні умови. Застосування інтерактивних методів навчання варто розглядати як ефективний спосіб вивчення нового матеріалу. Учні 7 класу вже володіють певними знаннями, які можна активно використовувати під час застосування інтерактивних методів. Тому можна використовувати такі методи, як «Робота в парах», «Ротаційні трійки», «Два-чотири-всі разом», «Карусель», «Мікрофон», «Незакінчені речення», «Мозковий штурм», «Дерево рішень», «Навчаючи-учусь», «Ажурна пилка», «Метод Прес» та інші.

Застосування інтерактивних технологій у шкільному навчанні географії має свої переваги та недоліки, що формує дискусійну платформу для освітньої громадськості.

Основними перевагами інтерактивних технологій у шкільному курсі «Географія материків та океанів» є:

- інтерактивні методи, такі як відеоуроки та віртуальні екскурсії учнів, привертають увагу та зроблять процес навчання більш наочними;
- вони сприяють розвитку критичного мислення та аналітичних навичок, менше залучають учнів до активного мислення та взаємодії з матеріалом;
- деякі програми надають можливість індивідуалізації навчання, дозволяючи учням вивчати матеріал у власному темпі та відповідно до своїх потреб.

Проте варто зазначити, що є ряд недоліків. Адже для засвоєння інформації при використанні інтерактивних методів навчання потрібно більше часу, оскільки процес включає активну участь учнів та обговорення матеріалу. Контроль над процесом навчання може бути складнішим, а результати можуть бути менш передбачуваними через різноманітність відповідей та підходів учнів. Крім того, підтримка дисципліни може бути складною через вільну обстановку, а підготовка до таких уроків може вимагати більше часу та зусиль вчителя. Також деякі учні можуть мати проблеми з роботою в інтерактивному режимі на уроці через відсутність підготовки або недостатню зосередженість [3].

Впровадження інтерактивних технологій у вивчення шкільного курсу «Географія материків та океанів» може значно підвищити інтерес учнів до предмета, розширити їхні знання та розвинути критичне мислення.

Методика проведення включатиме ряд етапів, перший з яких підготовчий етап, на якому варто провести опитування або інтерактивне голосування для визначення інтересів учнів та їхнього рівня знань з географії.

На даному етапі важливо визначити, які інтерактивні технології будуть найбільш ефективними для ваших учнів. Це можуть бути інтерактивні карти, віртуальні екскурсії, освітні ігри, мобільні додатки тощо.

На етапі розробки інтерактивних уроків, вчитель має спланувати уроки, інтегруючи вибрані інтерактивні інструменти у структуру занять. Наприклад, використовувати інтерактивні карти для вивчення географії конкретного материка або океану, а також створювати завдання, які потребують активної участі учнів, наприклад, проекти дослідження, квести, рольові ігри, інтерактивні вікторини тощо.

На етапі виконання необхідно використовувати інтерактивні інструменти під час уроку для демонстрації матеріалу, організації групової роботи, проведення дискусій та інших активностей. Ефективно буде стимулювати учнів до активної участі у навчальному процесі через ігри, дискусії, проекти та інші інтерактивні форми роботи.

Етап оцінювання та зворотного зв'язку важливо використовувати інтерактивні технології для формативного оцінювання, наприклад, через онлайн-опитування або тести для перевірки розуміння матеріалу учнями. Для отримання фідбеку важливо надати учням зворотний зв'язок через інтерактивні платформи, дозволяючи їм краще зрозуміти свої успіхи та області для поліпшення.

Завершальним етапом стане рефлексія та корекція, під час якої можна провести аналіз результатів використання інтерактивних технологій, щоб оцінити їх ефективність та вплив на навчальний процес. На основі отриманого зворотного зв'язку від учнів та результатів їхнього навчання можна внести необхідні корективи в методику впровадження інтерактивних технологій при вивченні шкільного курсу «Географія матерів та океанів».

Впровадження інтерактивних технологій вимагає часу, планування та адаптації з боку вчителя, але позитивний вплив на мотивацію учнів та їхнє розуміння матеріалу може значно перевищити витрачені зусилля.

Використання інтерактивних технологій при вивченні шкільного курсу «Географія материків та океанів» є перспективним напрямом, що може значно підвищити якість навчання та зацікавленість учнів у предметі. Проте для досягнення максимального ефекту необхідно провести додаткові дослідження з метою вибору оптимальних інтерактивних методів, а також забезпечити підготовку вчителів до їх впровадження та ефективного використання в навчальному процесі. Результати таких досліджень та практичний досвід можуть сприяти покращенню якості навчання географії в школах.

Список літератури

1. Інтерактивні методи навчання: переваги та використання в сучасній освіті.
URL: <https://gosta.media/nauka-ta-osvita/interaktyvni-metody-navchannia-perevahy-ta-vykorystannia-v-suchasnij-osviti/>

2. Про освіту: Закон України від 05 вересня 2017 р. № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>

3. Пометун О., Пироженко О. Інтерактивні технології навчання: теорія і практика. Київ: Просвіта, 2002. 136 с.